

Д/р
15600

Одеський національний університет імені І.І.Мечникова

Факультет романо-германської філології

Кафедра лексикології та стилістики англійської мови

Д и п л о м н а р о б о т а

бакалавра (СД)

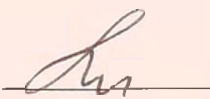
на тему: «Функція художнього простору у літературній казці К. С. Л'юїса
«The Chronicles of Narnia(частина 1 «The Magician's Nephew», частина 2
«The Lion, the Witch and the Wardrobe »)

«Functioning of Artistic Space in Fairytale of C. L. Lewis «The Chronicles of Narnia(Part 1
«The Magician's Nephew», Part 2 «The Lion, the Witch and the Wardrobe »)

Виконала: студентка денної форми навчання

напряму підготовки 6.020303 Філологія

Соловей Дарія Володимирівна

Керівник к.філол.н., доц. Кашуба М.В.

Рецензент к.філол.н., доц. Панченко І.В.

Рекомендовано до захисту:

протокол засідання кафедри

№ 11 від 18.05.17

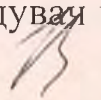
Захищено на засіданні ЕК № 2

протокол №72 від 24.06.17

Оцінка good / C1 / 80

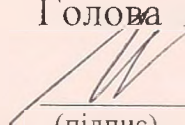
(за національною шкалою, шкалою ECTS, балл)

Завідувач кафедри

(підпис)

Колегаєва І.М.

Голова ЕК

(підпис)

Колегаєва І.М.

Одеса – 2017

429598

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Розділ 1. Теоретичні передумови дослідження.....	5
1.1.Художній простір.....	5
1.2. Англійська літературна казка.....	12
Розділ 2. Художній простір у літературній казках К.С.Л'юїса «The Chronicles of Narnia: The Magician's Nephew», «The Chronicles of Narnia: The Lion, the Witch and the Wardrobe ».....	16
2.1.1. Художній простір у реальному світі.....	16
2.1.2. Художній простір у чарівному світі.....	25
2.1.3. Просторові зв'язки між реальним та магічним світом.....	38
Висновки.....	42
Список використаної літератури.....	44
Summary.....	46

ВСТУП

Питання про форму простору є не лише предметом вивчення у науковій галузі, не тільки математики, фізики та хіміки зробили внесок у цій сфері. Безліч видатних філософів, лінгвістів та літературознавців почали розробляти засоби вивчення простору у своїх предметах. Для літератури ХХ століття характерне співіснування різних напрямів. Саме тому виникла увага до просторової організації тексту, виникло саме поняття «художній простір твору й тексту».

Актуальність цієї роботи обумовлюється тим, що нині вивчення художнього простору літературного твору знаходиться в стані бурхливого розвитку. Саме це було відображено в роботах таких дослідників, як М. М. Бахтін, Е. С. Кубрякова, Е. В. Падучева, Н. А. Слюсарева, Е. Н. Євтушенко, М. Д. Ахундова, Ю. М. Лотман і багатьох інших.

Усі вони відзначають, що внутрішній світ літературного твору неавтономний: залежить від реальності, відбиває світ дійсності, по-своєму перетворюючи її. Таким чином простір, як характеристика внутрішнього світу художнього твору, є своєрідним показником світу ідейного. Тому можна говорити про велике функціональне навантаження простору художнього тексту.

Це не просто місце, де розгортається подія, переміщаються герої та розвивається сюжет. Простір стає особливим засобом вираження авторського світу і світобачення. І робота над вивченням простору виявляє багато сторін твору : сюжет, характеристику героїв, образні засоби, художній час, ритм твору, авторську точку зору.

Матеріалом для дослідження була вибрана книги К. С. Л'юїса «The Chronicles of Narnia: The Magician's Nephew», «The Chronicles of Narnia: The Lion, the Witch and the Wardrobe ».

Об'єктом дослідження є художній простір, як один із найважливіших засобів вираження своєрідної моделі світу письменника.

Предметом дослідження є просторові маркери у творах К. С. Льюїса «The Chronicles of Narnia: The Magician's Nephew», «The Chronicles of Narnia: The Lion, the Witch and the Wardrobe ».

Метою дослідження в цій роботі є розгляд особливостей художнього простору і його роль у літературній казці Клайва Степейлза Льюїса «The Chronicles of Narnia: The Magician's Nephew», «The Chronicles of Narnia: The Lion, the Witch and the Wardrobe ».

Мета досягається шляхом виконання наступних завдань:

- 1) Дати визначення терміну «художній простір».
- 2) Визначити просторові маркери .
- 3) Проаналізувати особливості організації художнього простору в літературній казці К. С. Льюїса « The Chronicles of Narnia: The Magician's Nephew», «The Chronicles of Narnia: The Lion, the Witch and the Wardrobe ».

Методи дослідження. Це дослідження ґрунтоване на використанні загальних і спеціальних лінгвістичних методів і прийомів: синтезу, класифікації, аналізу, описового методу, методу тестового аналізу, методу компонентного аналізу, методу стилістичного аналізу і структурно-порівняльного методу.

Структура роботи відображає послідовність вирішення поставлених завдань. Ця робота складається із вступу, двох розділів, висновків і списку використаної літератури, summary. Результати дослідження проілюстровано у 14 таблицях.

Висновки

Підводячи підсумки виконаної роботи, необхідно відзначити, що обидві розглянуті книги («The Chronicles of Narnia: The Magician's Nephew», «The Chronicles of Narnia: The Lion, the Witch and the Wardrobe») можна віднести до жанру англійської літературної казки. Характерними рисами цього жанру є багатоплановість, спрямованість одночасно і до дітей, і до дорослих, а також те, що головним героєм казки завжди є дитина, яка часто приміряє на себе роль дорослого.

Необхідно відзначити, що у літературній казці Клайва Стейпелза Л'юїса «The Chronicles of Narnia: The Magician's Nephew», «The Chronicles of Narnia: The Lion, the Witch and the Wardrobe» художній простір є поєднанням двох світів: Світу Нарнії та Світу Людей. Нарнійці не знають про існування світу людей, та люди нічого не знають про нарнійців, але вони, саме того не бажаючи, співіснують один з одним. Саме тому художній простір твору можливо поділити на світ людей та світ чарівних істот.

В цілому всю просторову лексику, представлену у тексті, можна підрозділити на 6 груп : будинок та житло, його внутрішні приміщення, ландшафт, установи та професії, топоніми (географічні назви), лексеми з узагальненою локальною референцією та засоби пересування (транспорт).

У світі людей найбільш частотною групою є лексичні засоби, які означають «будинок / житло його внутрішні приміщення(42,7 %). Найбільш частотними просторовими маркерами у світі людей є такі лексеми, як «house», «room», «ring», «wall», «attic», «wardrobe»

У Нарнії слова, які означають ландшафт займають перше місце по кількості вживань в тексті (37,6%). В нереальному світі найширше представлена група маркерів, що описують природу і сільський пейзаж. Лексеми , що описують міський пейзаж не вживаються. Оскільки основні події розгортаються у містичному лісі Нарнії. Одними з найбільш частотними лексемами є «tree», «forest», «river», «grass», «hill», «woods».

Основна дія сюжету відбувається у чарівному лісі. У давній міфології пара Ліс — Місто завжди була уособленням бінарної опозиції Хаос - Космос, природа - культура, те, що виникло саме по собі створене людиною. Достовірність світу Нарнії досягається за рахунок майстерно розробленого писемником деталізую чого шару магічної реальності. Ліс - це символ магічного світу, населений найдавнішими демонологічними істотами, туди ж замовляння відсилають біди, хвороби та інші напасті. Як міфологічний простір, Ліс лежить за межами окультуреного Космосу - це межа Хаосу, якщо не саме його царство.

Найбільш частотними просторовими маркерами у казковому світі, є такі лексеми, як «Fledge(Pegasus)», «Narnia», «Charn», «lion», «ring».

Таким чином, виходячи з виконаної роботи можна зробити наступний висновок, , що загальна кількість вживань лексичних засобів у світі чарівних істот Нарнії (178), а у світі людей (124), тобто світ Нарнії приволоє над світом людей, основні дії відбуваються саме у казковому світі, ніж у Лондоні. Хоча два світи, світ людей та світ Нарнії ізольовані один від одного, між ними існують вхідні портали, зв'язуючи ланки –перстні та шафа. Вони показують, що між цими світами не існує чітких границь, вони постійно взаємодіють один з одним. І саме це поєднання фантастичного і реального, біблейського та містичного у художній казці Клайва Степелза Л'юїса , збільшує ефект достовірності усього, що відбувається і допомагає читачам повірити у казку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Научно-критична література

1. Арнольд И. В. Стилистика современного английского языка М.: Флинта, Наука, 2002. - С. 82-87.
2. Арутюнова Н. Д. Логический анализ языка. Культурные концепты / Н. Д. Арутюнова – М.: Л 69 Наука, 1991. – 204с.
3. Бахтин М. М. Вопросы литературы и эстетики. – М.: Художественная литература, 1975. - С. 325-367.
4. Бацевич Ф.С. Словари терминов межкультурной коммуникации/ Бацевич Ф. С. – К.: Доверие, 2007. – 205с
5. Вежбицкая А. Понимание культур через посредство ключевых слов/ пер. с англ. А.Д. Шмелева. – М.: Языки славянской культуры, 2001. – 288с.
6. Виноградов В. В. Стилистика. Теория поэтической мысли М.: Наука, 1965. – С. 400-412.
7. Гальперин И. Р. Текст как объект лингвистического исследования М.: Флинта, Наука, 2002. - С. 35-60.
8. Долин К. А. Интерпретация текста. Учебное пособие. Изд. 4-е. — М.: КомКнига, 2010. — 304 с.
9. Кубрякова Е.С. Начальные этапы становления когнитивизма: лингвистика-психология - когнитивная наука // Е.С. Кубрякова В. Я. - 1994, № 4. - С. 26-34.
10. Кухаренко В.А. Интерпретация текста: Учеб.пособие для студентов пед. Ин-тов по спец. № 2103 «Иностр. яз.»/ В.А.Кухаренко – 2-е изд., перераб. – М.: Просвещение, 1988. – 192с.
11. Лотман Ю. М. Внутри мыслящих миров. Человек – текст- семиосфера – история. – М.: «языки русской культуры», 1996. – 464с.
12. Лотман Ю. М. Структура художественного текста М.: Искусство-СПб , 1998 - С. 135-152.

13. Луценко Р.С. Концепт «пейзаж» в структуре англоязычного прозаического текста. Дис. канд. филолог, наук / Р. С. Луценко. Саранск: Мордовский гос. пед. Институт, 2007. - 206с.
14. Маслова В. А. Когнитивная лингвистика: Учебное пособие / В. А. Маслова. – 3-ие изд., перераб. и доп. – Минск: ТетраСистемс, 2008. – 272с.
15. Морковский А. Н. Стилистика английского языка - Киев: Головное издательство издательского объединения "Вища школа", 1984 - 241 с.
16. Попова З.Д., Стернин И.А. Когнитивная лингвистика/ З.Д. Попова, И.А. Стернин– М.:АСТ; восток-запад, 2007. – 320с.

Довідкові видання

17. Литературная энциклопедия терминов и понятий. / под ред. А.Н. Никомина. Институт научной информации по общественным наукам РАН. –М.:НПК «Интервак», 2003. – 1600 с.
18. Основные произведения иностранной художественной литературы. Европа. Америка. Австралия: Лит.-библиогр. справочник [гл. ред. В. А. Скороденко]. - Спб. : АЗБУКА; М. ТЕРРА, 1997. - 668 с.
19. Философия в вопросах и ответах: учебное пособие / под ред. А. П. Алексеева; Л. Е. Яковлевой. — М.: Проспект, 2007. — С. 142.
20. Толковый словарь английского языка Oxford Primary Dictionary: более 30 000 слов/ Р. Аллен. – М.: Астрель: АСТ, 2007. – 568с.

Досліджувані тексти

21. Clive Staples Lewis «The Chronicles of Narnia: The Magician's Nephew». HarperCollins: 2009 – 220 p.
22. Clive Staples Lewis «The Chronicles of Narnia: The Lion, the Witch and the Wardrobe ». HarperCollins: 2009 – 220 p.

Summary

The present bachelor thesis deals with the analysis of artistic space, its functioning in the real and the magical world in two books of C. S. Lewis «The Chronicles of Narnia: The Magician's Nephew» and «The Chronicles of Narnia: The Lion, the Witch and the Wardrobe». The structure of the work consists of Introduction, two Chapters, Conclusion and the List of references.

Summing up the results of the work, it should be noted that the two examined books belong to the genre of the English literary tale. Characteristic features of this genre are: diversity, focusing on both children and adults, and that the main character is always a child who often tries on the role of the adult.

The worlds, which are described in two parts of the Chronicles of Narnia differ with some thoughtful descriptions, lots of details, quasi-historical dates and are clearly defined with internal mythology. One of the main parameters of these worlds is the fact, that Lewis's spaces are both organized according to the certain laws. The artistic space in both works is a combination of two worlds: the real and the magical world.

In general, all spatial vocabulary represented in the texts, can be divided into 6 groups: the names of the buildings/houses and interior, the names of institutions and professions, landscape vocabulary, toponyms, words with general local reference and the names of vehicles. In the real world the most frequent group in both books, is the one which means «building/house and its interior»(42,7%)

Considering the magical world of Narnia, it should be noted that the most frequent group is landscape vocabulary (37,6%)

Thus, based on the work done, we can conclude the following: in the books of C.S. Lewis the real world and the magical world of Narnia are not isolated from each other, between them there are some kinds of entrance portals (rings, wardrobe) and we can even say that the magical world in of Narnia exists inside the real human world. The magical and real worlds live their own separated lives and do not overlap between each other.